

Találmányok szabadalmi oltalma

A szabadalom a találmányok jogi oltalmát biztosítja azáltal, hogy a szabadalom tulajdonosa számára a versenytársakhoz képest előnyösebb pozíciót teremt a termékek és a technológia piacán.

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény szabályozza a szabadalmi oltalom feltételeit.

Szabadalmi oltalomban részesülhet minden

- új,
- feltalálói tevékenységen alapuló,
- iparilag alkalmazható találmány a technika bármely területén.

Új a találmány, ha nem tartozik a technika állásához, azaz az elsőbbség időpontja előtt írásbeli közlés, szóbeli ismertetés, nyilvános gyakorlatbavétel útján vagy más módon nem válhatott bárki számára hozzáférhetővé.

Feltalálói tevékenységen alapul a találmány, ha a technika állásához képest szakember számára nem volt kézenfekvő annak megalkotása.

Iparilag alkalmazható a találmány, ha az ipar vagy a mezőgazdaság valamely ágában előállítható vagy használható. Ideértendők a biotechnológiai találmányok is.

Léteznek olyan megoldások, melyek ugyan kielégítik az újdonság, feltalálói tevékenység és ipari alkalmazhatóság kritériumát, mégsem minősülnek szabadalmazható találmánynak. Ilyenek:

- a felfedezés, a tudományos elmélet és a matematikai módszer;
- az esztétikai alkotás;
- a szellemi tevékenységre, játéokra, üzletvitelre vonatkozó terv, szabály vagy eljárás, valamint számítógépes program;
- az információ megjelenítése.

Ezekre jogi oltalmat bizonyos esetekben az iparjogvédelem más oltalmi formáiban lehet szerezni.

A szabadalmi oltalom időtartama

A végleges szabadalmi oltalom a szabadalmi bejelentés napjától számítva legfeljebb 20 évig lehet érvényes. A szabadalmi oltalom fenntartására évenként – külön jogszabályban meghatározott – fenntartási díjat kell fizetni.

A szabadalmi oltalom tartalma

A szabadalom jogosultjának (szabadalmasnak) kizárólagos joga van a találmány szerinti megoldás hasznosítására, illetve arra, hogy másnak a hasznosításra engedélyt adjon.

A kizárólagos hasznosítási jog alapján a szabadalmas bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül

- előállítja, használja, forgalomba hozza, illetve forgalomba hozatalra ajánlja a találmány tárgyát képező terméket, vagy ilyen célból raktáron tartja vagy az országba behozza;
- használja a találmány tárgyát képező eljárást, vagy másnak az eljárást használatra ajánlja;
- előállítja, használja, forgalomba hozza, illetve forgalomba hozatalra ajánlja, vagy ilyen célból raktáron tartja vagy az országba behozza a találmány tárgyát képező eljárással közvetlenül előállított terméket.

A szabadalmi oltalom terjedelme

A szabadalmi oltalom terjedelmét az igénypontok határozzák meg. Az igénypontokat a leírás és a rajzok alapján kell értelmezni.

A szabadalmi oltalom az olyan termékre vagy eljárásra terjed ki, melyben az igénypont összes jellemzője megvalósul.

A szabadalmi oltalom területi hatálya

A találmányok hazai úton, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtti eljárásban történő lajstromozása csak Magyarország területére biztosít oltalmat.

Az európai szabadalmi oltalomnak és engedélyezésének feltételeit a 2002. évi L. törvény szabályozza. Európai szabadalmi oltalommal az Európai Szabadalmi Egyezmény szerződő államai közül a bejelentésben megjelölt országokban szerezhető oltalom egyetlen eljárással. Európai szabadalmi bejelentést a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál vagy az Európai Szabadalmi Hivatalnál Münchenben, Hágában vagy Berlinben lehet benyújtani.

Az egységesített nemzetközi szabadalmi bejelentés megtételének feltételeit Magyarországon az 1980. évi 14. törvényerejű rendelettel kihirdetett Szabadalmi Együttműködési Szerződés tartalmazza. Az engedélyezési eljárás, az oltalom megadása az egyes nemzeti hivataloknál külön-külön történik. A nemzetközi szabadalmi bejelentés benyújtható a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál, a Szellemi Tulajdon Világszervezeténél Genfben vagy az Európai Szabadalmi Hivatalnál.

Kedvezmények

Amennyiben a bejelentő maga a feltaláló, az engedélyezési eljárás és fenntartási díjak megfizetésére kedvezmény illeti meg.

Ezenkívül pályázati úton állami pénzügyi hozzájárulás igényelhető a külföldön szabadalmazható és értékesíthető magyar találmányok külföldi bejelentésével, illetve külföldi oltalma fenntartásával járó költségek fedezéséhez.